

نظرات جمعیتی در خصوص مشکلات قابل حل و فصل در حوزه

اختیارات وزارت امور اقتصادی و دارایی

عنوان گزارش: نظرات تجمیعی کمیسیون های تخصصی در خصوص مشکلات قابل حل و فصل در حوزه اختیارات وزارت امور اقتصادی و

دارایی

انتشار: امور کمیسیون های تخصصی اتاق ایران

شماره گزارش: ۱۹۰۰۲۸

پاییز ۱۴۰۰

فهرست

۳	کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب
۴	کمیسیون توسعه صادرات غیر نفتی
۷	کمیسیون حمل و نقل و لجستیک
۸	کمیسیون صنایع

کمیسیون توسعه پایدار، محیط زیست و آب

- ۱- گسترش سیستمهای نظارتی و تنظیمی و تقویت نهاد های تنظیم گر به عنوان نهادهای واسطه بین بنگاهها، صنایع از یک سو و منافع عمومی شهروندان از سوی دیگر
- ۲- حمایت دولت از تشکیل و توسعه کارآفرینان بخش تعاون از طریق روشهایی از جمله تخفیف مالیاتی، ارایه تسهیلات اعتباری حمایتی به وسیله کلیه مؤسسات مالی کشور و پرهیز از هرگونه دریافت اضافی دولت از کارآفرینان
- ۳- تدوین راهکارهای تشویق و جذب سرمایه گذاری ایرانیان مقیم خارج از کشور و تسهیل ارتباط تولید کنندگان و کارآفرینان تعاون داخلی با این افراد
- ۴- تهیه و تدوین برنامه ها و سیاست های حمایت از مالکیت معنوی و ایجاد سازوکارهای تخصصی لازم جهت پشتیبانی حقوقی و قضائی
- ۵- ایجاد و توسعه پنجره های واحد برای اخذ مجوز های تولید و سرمایه گذاری برای کارآفرینان بخش تعاون
- ۶- تسهیل مشارکت فعال تولید کنندگان و کارآفرینان تعاون داخلی برای حضور در مجامع و سازمانهای اقتصادی و تجاری بین المللی به منظور بهره گیری از فرصتهای موجود در عرصه های بین المللی و منطقه ای
- ۷- فراهم نمودن بسترها و زیر ساخت های مناسب برای توسعه امکانات تجارت الکترونیکی و گسترش پول الکترونیکی بمنظور افزایش امکان مبادلات خارجی و دستیابی شرکتهای داخلی به بازارهای جهانی
- ۸- گسترش بیمه های تضمینی و اعتباری و بیمه پروژه های موضوع وامها، تسهیلات مالی و سرمایه گذاریهای خارجی
- ۹- شفاف سازی و تسهیل قوانین و مقررات ایجاد واحدهای تولیدی واقع در محدوده شهرها و بازبینی قوانین و مقررات مرتبط در این زمینه
- ۱۰- ارتقای نقش و کارکرد اتاق های بازرگانی در تهیه، تدوین و تصویب برنامه های اقتصادی در برنامه های توسعه با تاکید بر برنامه هفتم توسعه
- ۱۱- حمایت دولت از دستیابی تشکل ها و کارآفرینان خصوصی به بازار نهایی و اطلاع رسانی جامع و عادلانه به این نهادهای تولیدی
- ۱۳- اعمال نقش حاکمیتی دولت در قالب امور سیاستگذاری و نظارت بر اجرای قوانین موضوعه و پرهیز از مداخله در امور اجرایی و مدیریتی تشکل ها و کارآفرینان
- ۱۴- ایجاد شرایط و فضای مناسب کسب و کار مناسب برای تشکل ها تولیدی و کارآفرینان در راستای کاهش درجه ریسک اقتصادی کشور در مجامع بین المللی
- ۱۵- تضمین حقوق مالکیت خصوصی (مادی و معنوی) تولید کنندگان و کارآفرینان از طریق اصلاح و بازبینی قوانین مرتبط
- ۱۵- برقراری ثبات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی و ایجاد فضای ایمن و مطمئن برای تولید کنندگان و کارآفرینان
- ۱۶- تضمین جریان آزاد اطلاعات و نهادینه شدن آن و ایجاد شرایط رقابت سالم و سازنده برای تولید کنندگان و کارآفرینان
- ۱۷- رفع موانع قانونی در راستای انطباق قانون سرمایه گذاری خارجی با شرایط اقتصادی کشور
- ۱۸- گسترش و تعمیق کارآمد بازار سرمایه، بازار پول و ارز با رقابتی کردن نظام بانکی و کارکردهای آن و برقراری انضباط مالی و بودجه ای همراه با توسعه نهادها و ابزارهای آنها برای ایجاد انگیزه و تشویق تولید کنندگان و کارآفرینان برای سرمایه گذاری

- ۱۹- اصلاح و بازبینی قانون مالیات بر ارزش افزوده در جهت لحاظ نمودن سیاستهای عمودی معطوف به تشویق و ترویج نوآوری تحقیق و توسعه و فعالیتهای توسعه نوآوری
- ۲۰- تدوین قانون و سیاست رقابت ملی که یک محیط رقابتی برای فعالیتهای بنگاهها همچنین ایجاد نهاد حافظ رقابت در راستای تضمین اجرای سیاست ها و برنامه های رقابت ملی
- ۲۱- اصلاح قانون کار در جهت کاهش نقش مداخله گرانه دولت در روابط کار به موازات حفظ نقش نظارتی، تقویت روابط دوجانبه از طریق ایجاد تشکلهای واقعی با تاکید بر نقش اتاق های بازرگانی
- ۲۲- فعالیت کردن دیپلماسی کشور در جهت رفع تحریمهای موجود و تأمین کانالهای ایمن و قابل اتکاء دستیابی به فناوریهای پیشرفته (با توجه به تحریمها) و نیز تسهیل دستیابی بازرگانان و صنعت کشور به بازارهای محصولات خارجی
- ۲۳- تدوین رویه های قانونمند، شفاف و کارآمد، برای تنظیم و کنترل و نظارت بر فعالیتهای سرمایه گذاران، معامله گران ناشران اوراق بهادار، واسطه های مالی، و سایر فعالان در بازار اوراق بهادار در راستای ایجاد شفافیت
- ۲۴- ایجاد توسعه مکانیزمهای لازم جهت تامین مالی فعالیتهای کارآفرینی و تولیدی از طریق کمک به شکل گیری بازار سرمایه گذاری مخاطره پذیر، هدایت سرمایه گذاری خارجی در جهت توسعه تکنولوژی در کشور، کاهش ریسک بانکها در ارائه تسهیلات به کارآفرینان از طریق بانکهای تخصصی (صنعت و معدن، کشاورزی) و غیر
- ۲۵- کاهش هزینه های معاملاتی برای وام دهی به شرکتهای فناوری محور و کارآفرینان
- ۲۶- ایجاد بازارهای فرعی سرمایه خاص شرکتهای تکنولوژی محور کوچک و متوسط و تسهیل ورود شرکتهای کوچک تکنولوژی محور کوچک و متوسط به بازار سرمایه
- ۲۷- کاهش عدم برابری اطلاعات از طریق بهبود اطلاعات در مورد منابع تأمین مالی
- ۲۸- اصلاح قوانین در جهت تقویت کارآفرینی و تسهیل در ایجاد شرکتهای جدید و تکنولوژی محور

کمیسیون توسعه صادرات غیر نفتی

موضوعات	مشکلات	مصادیق	راهکارهای پیشنهادی
پولی، بانکی، ارز و بیمه	<ul style="list-style-type: none"> - کمبود اعتبارات و تسهیلات موردنیاز تولید - اختلال در نقل و انتقالات پولی بر صنعت بیمه به علت تحریمها - عدم پوشش و کاهش بیمه اتکایی از 	<ul style="list-style-type: none"> - چالشهای اصلی فعالان اقتصادی در ارتباط با صنعت بیمه در حوزه تحریمهاست؛ تحریمها با ایجاد اختلال در نقل و انتقالات پولی بر صنعت بیمه تاثیر فراوانی دارند. زیرا در شرایط تحریم سیستم بانکی و پولی، پرداخت حق بیمه به بیمهگران طرف قرارداد خارجی و دریافت خسارت بابت پوششهای بیمه‌ای اخذ شده از بیمه‌های خارجی و دریافت و پرداخت مطالبات متقابل بیمه‌های داخلی و خارجی را مشکل شده و به موجب آن همکاری بیمه‌گران داخلی و طرفهای خارجی به دلیل مشکلات ارزی و عدم امکان تبادل آن 	<ul style="list-style-type: none"> - تلاش در جهت رفع تحریمها و گشایش اقتصادی - کنترل نوسانات نرخ ارز - هدف گذاری تورم - توجه جدی به ارتقا صنعت بیمه و پوشش ریسک تجارت با ایران - بکارگیری بازار ارزهای دیجیتال و رمز ارزها در تعاملات و سرمایه‌گذاریها

<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد و بکارگیری ابزارهای مشتقه ارزی در پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز - پوشش بیمه کالاها و محصولات صادراتی فسادپذیر 	<p>کاهش یافته و با توجه به مشکل گشایش اعتبار، پذیرش ریسک بانک‌های طرف قرارداد در حوزه تجارت خارجی نیز با چالش‌هایی مواجه شده است.</p> <ul style="list-style-type: none"> - فعالیت شرکت‌های بیمه داخلی در عرصه بین‌الملل و پذیرش اتکایی یا سرمایه‌گذاری خارجی با چالش‌هایی جدی همراه است. بدین صورت که شرکت‌های خارجی طرف قرارداد شرکت‌های بیمه داخلی را قبول ندارند. - تحریم‌ها در صنعت بیمه در حوزه حمل و نقل بیمه‌های کشتی و هواپیما و بیمه‌های حوزه نفت، گاز و پتروشیمی با کاهش ارائه پوشش بیمه اتکایی و یا عدم ارائه آن از طرف بیمه‌های خارجی عدم امکان انتقال ریسک به خارج از کشور و بیمه‌گران خارجی را منجر می‌شود. - عدم پوشش ریسک‌های تحریمی بر تجارت توسط شرکت‌های بیمه و ضعف در تشکیل صندوق‌های بیمه‌ای مشترک (ویژه تحریم) - عدم وجود ابزارهای مشتقه ارزی در پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز، به عنوان یکی از ابزارهای متداول‌ترین ابزارهای مالی قابل معامله در بورس‌ها و فرابورس‌های کشورهای پیشرفته و در حال توسعه دنیا 	<p>طرف بیمه های خارجی بدلیل تحریم‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> - عدم پوشش ریسک‌های تحریمی بر تجارت - عدم وجود ابزارهای مشتقه ارزی در پوشش ریسک نوسانات نرخ ارز 	
<ul style="list-style-type: none"> - ترخیص کل کالا با نامه وزارتخانه‌های مرتبط 	<ul style="list-style-type: none"> - رسوب ۱۰ درصد کالاهای اساسی در گمرکات کشور (بر اساس نامه وزارت جهادکشاورزی و یا وزارت صمت) واردکننده می‌تواند ۹۰ درصد کالا را بدون اعلامیه ارزی ترخیص نماید. مابقی نیازمند اعلامیه ارزی بانک مرکزی است که معمولاً به دلیل تاخیر دیرهنگام ارز، بسیار زمانبر شده و حتی در برخی مواقع فاسد نیز می‌شود. 	<ul style="list-style-type: none"> - فرایند زمانبر گمرک برای کل مراحل فرایند گمرکی از ثبت سفارش تا ترخیص کالا و صدور کالا - رسوب کالا در گمرکات - عدم توجه به نوع فعالیت، سابقه کار و خوشنامی فعالان اقتصادی و دانش بنیان 	<p>گمرک</p>
<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد مسیرهای سبز در حداقل دو گمرک در شرق و غرب کشور 	<ul style="list-style-type: none"> - انبار شدن کالاها و محصولات کشاورزی در گمرکات کشور 	<ul style="list-style-type: none"> - فرایند زمانبر گمرک برای کل مراحل فرایند گمرکی از ثبت سفارش تا 	<p>گمرک</p>

		ترخیص کالا و صدور کالا	
گمرک	<ul style="list-style-type: none"> - صدور بخشنامه‌های محل تولید و تجارت 	<ul style="list-style-type: none"> - بر اساس مطالعات انجام شده در سه سال اخیر گمرک بیش از ۳۰۰ بخشنامه و دستورالعمل صادر نموده است که بخشی از آنها محل تجارت هستند. 	<ul style="list-style-type: none"> - بازبینی بخشنامه‌ها و دستورالعملها در راستای تسهیل تجارت
گمرک	<ul style="list-style-type: none"> - عدم صادرات مستقیم به بازارهای هدف منجمله عراق 	<ul style="list-style-type: none"> - ترانشیب محصول از کامیون‌های ایرانی به عراقی و در نتیجه افزایش زمان صادرات 	<ul style="list-style-type: none"> - حل مشکل ترانشیب کالاهای ایرانی
گمرک	<ul style="list-style-type: none"> - عدم درج درست قیمت‌های پایه صادراتی 	<ul style="list-style-type: none"> - این امر برای بیشتر کالاهای صادراتی قیمت پایه بیشتر از قیمت واقعی است 	<ul style="list-style-type: none"> - ضرورت بازنگری در قیمت پایه صادراتی
مالیات	<ul style="list-style-type: none"> - تعلل زمانی در بخشش مالیات بر ارزش افزوده 	<ul style="list-style-type: none"> - با وجود معافیت مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان این مهم با تاخیر زمانی صورت می‌گیرد. 	<ul style="list-style-type: none"> - ایجاد بانک اطلاعاتی جامع مورد نیاز در شناسایی نیازهای فعالان اقتصادی و مالیات‌ها و بخشودگی ناشی از صادرات.
خصوصی‌سازی	<ul style="list-style-type: none"> - عدم مشارکت بخش خصوصی فعال در اقتصاد در تصمیمات آسیب بخش صنعت و معدن و تولید به عنوان پیش نیاز صادرات به دلیل شیوه نادرست واگذاری بنگاه‌های بزرگ دولتی (در قالب رد دیون، سهام عدالت و واگذاری به بنگاه‌های غیرمرتبط) 	<ul style="list-style-type: none"> - بسیاری از مصوبات و آیین نامه‌ها بدون در نظر گرفتن بخش خصوصی گرفته شده است. - ساختار تولید به دلیل شیوه نادرست واگذاری بنگاه‌های بزرگ دولتی (در قالب رد دیون، سهام عدالت و واگذاری به بنگاه‌های غیرمرتبط) آسیب دیده است. 	<ul style="list-style-type: none"> - کاهش تصدی‌گری دولت، رقابت‌پذیر کردن بنگاه‌های دولتی و نهادهای حاکمیتی.
سرمایه‌گذاری	<ul style="list-style-type: none"> - عدم توجه به تخصیص بهینه منابع در حوزه سرمایه‌گذاری - افزایش هزینه تولید و کاهش توان رقابت‌پذیری بنگاه‌های ایرانی و ایجاد شکاف 	<ul style="list-style-type: none"> - تخصیص منابع در بخش‌های مختلف و بخصوص سرمایه‌گذاری در حوزه صادرات بسیار کم است. - عدم آموزش نیروی انسانی فعال در صادرات و سرمایه‌گذاری در این بخش. - عدم امکان سرمایه‌گذاری خارجی بدلیل تحریم‌ها. - عدم وجود زیرساخت مناسب در استفاده از بازار رمز ارزها و ارزهای دیجیتال در دور زدن تحریم‌ها. 	<ul style="list-style-type: none"> - ضرورت توجه به رویکرد برون‌گرایی و تعامل با سایر کشورها به ویژه در حوزه جذب سرمایه و فناوری. - آموزش نیروی انسانی فعال در صادرات و سرمایه‌گذاری در این بخش. - توسعه و گسترش نظام تأمین مالی و استفاده از ابزارهای بازار بدهی یا منابع فاینانس خارجی.

<p>- ایجاد زیرساخت مناسب در استفاده از بازار رمز ارزها و ارزهای دیجیتال در دور زدن تحریمها.</p>		<p>فناوری و فرسودگی ماشین آلات - نبود ساختار تامین مالی کارآمد در تولید و اتکای بیش از حد به منابع بودجه عمومی و یا منابع نظام بانکی (استفاده از منابع فاینانس خارجی در اثر تحریمها میسر نیست.</p>	
<p>- ایجاد سامانه متمرکز صادرات گیاهان دارویی</p>	<p>- عدم راهاندازی سامانه متمرکز مجوزهای صادراتی گیاهان دارویی (علی رغم مجوز کارگروه تسهیل وزارت امور اقتصادی و دارایی)</p>	<p>- فضای نامناسب در حوزه کسب و کار و مجوزدهی شاخصهای نامناسب جهانی در حوزه سهولت کسب و کار و زیر شاخصهای مربوط به آن</p>	<p>کسب و کار</p>
<p>- دسترسی برخط به سامانه گمرک کشور</p>	<p>- عدم دسترسی به امارهای تجارت خارجی کشور</p>	<p>- عدم انتشار امار تجارت خارجی کشور</p>	<p>کسب و کار</p>

کمیسیون حمل و نقل و لجستیک

الف. گمرک بازرگان، با استناد به تصویب نامه ۴۳۵۳/ت/۵۵۳۰۰، کامیونهای حامل کالاهایی را که ثبت سفارش نداشته‌اند، متوقف می‌نماید، و این وقفه پیامدهایی از جمله شمول حق توقف ارزی به کامیون و بعضاً آسیب به کالاها را در پی دارد. این موضوع در رابطه با قطار، کشتی، و هواپیما اعمال نمی‌شود!

راهکار؛ کالاهای وارداتی به وسیله کامیون (اعم از داشتن پوشش تیر یا غیره) که مقصد آنها در اسناد مربوط، گمرکات داخلی است، بدون ایجاد وقفه به سمت گمرک مقصد هدایت و اعزام شوند. چرا که کامیون تحت پوشش کارنه تیر در چارچوب مقررات کنوانسیون، بویژه ماده ۲۲ می‌بایست در گمرک مقصد تخلیه و تسویه گردد، از سوی دیگر شرکت حمل با پیش اظهاریه الکترونیکی تیر (TIREPD) و دریافت کد رهگیری (MRN) به نوعی تاییدیه تخلیه کالا را پیش‌تر از ورود کامیون و کالا، از گمرک مقصد دریافت می‌نماید، لذا توقف فرایند عملیات تیر مغایر با مفاد کنوانسیون، و دستورالعمل‌های مرتبط با آن بوده، و می‌تواند تعهدات شرکت کریر را درگیر سازد. این موضوع در مورد کامیونهای خارج از رویه نیز صادق است، زیرا بیمه‌گر رویه ترانزیت (بن ترانزیت) و بیمه‌گر CMR می‌تواند از جوانب مختلف حقوقی از اجرای تعهدات، و مسئولیت‌ها شانه خالی کند.

ب. چنانچه وزارت محترم امور اقتصادی و دارایی بر اجرای قانون پولی و بانکی نظارت دارد، تخلف از قانون یادشده در زمینه تحمیل پرداخت ارزی به صاحب کالا از چه مرجعی قابل پیگیری است؟

کمیسیون صنایع

- در بخش مالیات که در بودجه سال آتی بالای صد درصد اخذ مالیات پیش بینی شده و کمر صنعت را خواهد شکست
- در حوزه گمرکات که یکی از مهم ترین موانع تولیدی است
- در حوزه بانکی که عامل اول بدبختی صنعت است
- وزارت اقتصاد مسئول مستقیم مقررات زدایی باشد
- تلاش برای بهبود شاخص های رقابت پذیری
- به نظر می رسد همه فعالیت های کار آفرینی در وزارت اقتصادی و دارایی متمرکز است ولی تصور این است که وزارت صمت این مسئولیت ها را داراست
- بیشترین مالیات را از تولید به ویژه از صنایع کوچک و متوسط دریافت می کنند و این یک ظلم و اجحاف هست
- مالیات بر ارزش افزوده همچنان یکی از مشکلات صنایع است